

בבא קמא ע"ו

גנב והקדיש ואח"כ טבח ומכר משלם תשלומי כפל אינו משלם תשלומי ד' וה' תשלומי ד' וה'. שואלת הגמרא, אם מדובר לפני יאוש, הרי ההקדש לא חל ומדוע אינו חייב. אלא שהיה לאחר ייאוש, וההקדש קנה את הבהמה ביאוש ושינוי רשות. אבל מדוע הוא לא יתחייב תשלומי ד' וה' על ההקדש עצמו, מה לי מכרו להדיוט מה לי מכרו לשמים²¹⁷? עונה הגמרא, שהמשנה היא כרבי שמעון שאומר שקדשים שחייב באחריותן עומדים ברשות הבעלים 'כשאמר הרי עלי עולה והפריש גניבה זו לנדרו'. וכיון שהוא חייב באחריותו והוא דבר הגורם לממון הוא כממונו גם אחרי שמכר ואינה מכירה לחייבו בד' וה'. אבל על הטביחה הוא פטור ואפילו שהיא ברשות הגנב, שאם אבדו הוא חייב באחריותם להקדש. חל עליה שם הקדש להוציאה מרשות הבעלים והוא לא טבח שור של הבעלים.

שואלת הגמרא, הרי מכך שהסיפא של המשנה היא דברי רבי שמעון, הרישא אינה דברי רבי שמעון? אלא יש לומר, שהמשנה מדברת בקדשים קלים, כשהגנב הקדישה לשלמים. וכדברי רבי יוסי הגלילי, שאמר שקדשים קלים הם ממון בעלים והם עדיין ברשותו. והגנב אינו חייב משום המכירה, אבל שם הקדש הפקיע אותם מרשות הבעלים, וכשטבח לא טבח את של הבעלים²¹⁸.

הקדש אינו כמכירה מפני שהוא נקרא שואלת הגמרא, אבל כשהוא הקדיש את הבהמה שורו של המקדיש לקדשי קדשים הוא משלם תשלומי ארבעה וחמשה. וקשה מה ששינו ברישא, גנב וטבח ואחר כך הקדיש משלם תשלומי ד' וה'. מדוע התנא לא מחלק בגנב והקדיש ואחר כך טבח ומכר עצמו. במה דברים אמורים בקדשים קלים, אבל בקדשי קדשים משלם תשלומי ארבעה וחמשה? אלא יש לומר, שאין הבדל בין קדשי קדשים ובין קדשים קלים, ובשניהם ההקדש אינו כמכירה. ולא קשה מה לי מכרו להדיוט מה לי מכרו לשמים, מפני לפני המכירה היה קרוי השור של גנב, ומשמכרו קרוי על שם לוקח. אבל במכרו לשמים, מתחילה הוא שור של ראובן וגם עכשיו הוא שור של ראובן, שעדיין שם המקדישו עליו שהוא נקרא עולתו של פלוני²¹⁹.

217 כל הסוגיה היא לפי ר' יוחנן ולא כר"ל שמעמיד לעיל דף ס"ח כשהקדישו בעלים בבית גנב. תוס'.

218 לפי לשון ראשון ברש"י. ובלשון אחר פירשו שבטביחה אינו חייב משום שבשעת טביחה היו של הקדש. שאמרו בפרק ראשון שרבי יוסי הגלילי אמר שק"ק הם ממון בעלים מחיים אבל לא לאחר טביחה. אלא משלחן גבוה זכו. ורש"י הקשה הרי בשחיטה כזאת ר' יוסי הגלילי לא אמר שזכו משלחן גבוה אלא במקדש בחלקו בקדשים כשהיתה שחיטה וזריקה והקטרת חלבים. אבל בשעת הטביחה הם ממון בעלים. רש"י.

219 מה שאמרו לקמן בדף ע"ט גנב והקדיש משלם ד' וה' הוא כשגנב והקדיש לבדק הבית, שאינם נקראים על שם הבעלים. ואומר ר"י שאע"פ שקדשי מזבח נקראים על שם הבעלים והקדש אינו כמכירה. למי שאומר שיאוש כדי אינו קונה הוא כיאוש ושינוי רשות, לכך שהקדש יקנה לאחר יאוש. כמו שמוכח בדף ס"ו. תוס'.

ר"ש אומר קדשים שחייב באחריותן משלם ד' וה' שאין חייב באחריותן פטור

למדנו במשנה שלרבי שמעון קדשים שחייב באחריותן משלם ד' וה' ושאיין חייב באחריותן

פטור. והבינה הגמרא, שרבי שמעון אינו מחייב בנכסים שחייב באחריותם משום טביחה. שאפילו אם הוא הפריש לשם נדר שמוטלת עליו אחריותו יצא מרשות הבעלים הראשון, והוא נעשה שומר להקדש, וכשטבח לא טבח את השור של הבעלים הראשון. ורבי שמעון מחייב ד' וה' על שעת ההקדש שהוא כמכירה. ושואלת הגמרא, אם הוא סובר שאין הבדל בין מכרו להדיוט ובין הקדישו, רבי שמעון היה צריך לומר להיפך. קדשים שחייב באחריותן פטור על המכירה ועל הטביחה, מפני שעדיין לא יצאו מרשותו של הגנב ואינה מכירה. וקדשים שאינו חייב באחריותן חייב, מפני שהם יצאו מרשותו?

אין הגונב אחר הגנב משלם ד' וה' ר"ש אומר בקדשים שחייב באחריותם חייב

עונה הגמרא, שדברי רבי שמעון נאמרו על דבר אחר. ויש לשנות כך, אין הגונב אחר

הגנב משלם תשלומי ד' וה', וכן גונב הקדש מבית בעלים פטור, מפני הכתוב: "וַיִּגְנַב מִבַּיִת הָאֵישׁ" ולא מבית הקדש. רבי שמעון אומר קדשים שחייב באחריותן חייב, שהגונב הקדש שהבעלים הקדישו²²⁰ והיו חייבים באחריותו, כיון שהבעלים חייב באחריות כשטבח הוא טבח את השור של הבעלים, מפני שדבר הגורם לממון הוא כממון, וקוראים בו "וַיִּגְנַב מִבַּיִת הָאֵישׁ". ושאינו חייב באחריותן פטור, שלא קוראים בו "וַיִּגְנַב מִבַּיִת הָאֵישׁ".

א"א לומר כרב דימי בשוחט תמימים מבפנים לשם בעלים הרי חזרה קרן לבעלים

שואלת הגמרא, הרי רבי שמעון אומר שחייטא שאינה ראויה לא שמה שחייטא.

ושחיתת קדשים בחוץ היא שחייטא שאינה ראויה²²¹, וכיצד הוא חייב על הטביחה²²²? כשבא רב דימי מארץ ישראל אמר בשם רבי יוחנן, בשוחט תמימים מבפנים לשם בעלים. שואלת הגמרא, והרי חזרה קרן לבעלים הואיל ונזבחו לשם בעלים? אמר רבי יצחק בר אבין, שנשפך הדם אחרי השחייטא, לפני הזריקה. אבל השחייטא היתה שחייטא ראויה. וכשרבין בא מארץ ישראל אמר בשם רבי יוחנן, בשוחט תמימים בפנים שלא לשם הבעלים. והשחייטא היא שחייטא ראויה מפני ששנינו במסכת זבחים, כל הזבחים שנזבחו שלא לשמן כשרים אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה²²³. וריש לקיש אמר בשוחט בעלי מומין בחוץ, ושחיתתם

220 כשהגנב הקדיש בין לנדר בין לנדבה לרבי שמעון אינו מחייב ד' וה' על המכירה במה שהגנב הקדישו, משום שעדיין שמו עליו, נדבתו של פלוני. ולא על הטביחה, שהרי יצא מרשות הבעלים הקודמים. רש"י.

221 למ"ד ישנה לשחייטא מתחילה ועד סוף אפילו אם ר"ש סובר ששחייטא שאינה ראויה שמה שחייטא קשה הרי כשחט בה מעט בחוץ אסרה ובשאר לא שחט את של הבעלים. תוס'.

222 אבל על שחויטי חוץ חייב שהתורה חייבתו בכך. התוס' הקשו הרי לדברי האומר שמפרכסת היא כחיה הוא יכול לפדותה בשעת פרכוס שאין מום גדול ממנו. שהרי שחויטי חוץ אינם בשריפה אלא בקבורה. וי"ל שאפשר לפדות רק על מום שהוא מחיים ולא על מום שהוא לאחר מיתה. תוס'.

223 והוא הדין כששחטם שלא לשם הקרבן שהרי לא עלו לשם הבעלים. או שגם זה בכלל שלא לשם בעליהם

בחוץ היא שחיטת היתר, שהרי בקדשים שאינם ראויים לפתח אהל מועד אין איסור שחוטי חוץ²²⁴.

ר"א תהא האם השחיטה מתרת תמה רבי אלעזר והקשה, על מה שאמר רבין בשם רבי יוחנן בשוחט תמימים בפנים שלא לשם הבעלים. האם השחיטה מתרת, והלא הזריקה מתרת²²⁵. ולריש לקיש שאמר בשוחט בעלי מומין בחוץ, האם השחיטה מתרת, והלא הפדייה מתרת²²⁶. והרי בשעת הטביחה לפני שנפדו ולפני שנזרק הדם השחיטה היא שחיטת קדשים בחוץ, שהיא שחיטה שאינה ראויה ואינה שחיטה. ואומרת הגמרא, שנשמט מדעתו של רבי אלעזר שרבי שמעון סובר שאומרים 'כל העומד לזרוק כזרוק דמי'²²⁷. ו'כל העומד לפדות כפדוי דמי'. ובעלי מומים ששחט בחוץ הם כפדויים הואיל וסופם להפדות²²⁸.

לן לפני זריקה אינו מטמא טומאת אוכל לאחר 'כל העומד להזרוק כזרוק' במה ששנינו זריקה מטמא כל העומד להזרוק כזרוק
שהוא מטמא טומאת אוכלין, ויש נותר שאינו מטמא טומאת אוכלין. רבי שמעון דורש מ"כל האוכל אשר יאכל", אוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים, או לנכרי או לישראל קרוי אוכל, שאיסורי הנאה אין מטמאים טומאת אוכלין. ואם היתה לו שעת היתר הנאה, ירדה לו תורת קבלת טומאה אפילו שנאסר לאחר כן. לן לפני זריקה, אינו מטמא טומאת אוכלין, לאחר זריקה מטמא טומאת אוכלין. קדשים הנפסלים בנותר בלילה אחד, תודה וקדשי קדשים אם לא נזרק דמם ולא הותרו באכילה, אינם מטמאים טומאת אוכלים. וקיימא לן, בפרק המנחות והנסכים, שלן לפני זריקה הוא שלן לפני שנראה לזריקה, שלא היתה לו שהות ביום שאינו עומד

מפני שלא עלו לחובתם. ונראה לו דוחק להעמיד בנשפך הדם. ורב דימי העמיד בנשפך הדם שהוא בכל הקרבנות ואפי' בפסח וחטאת שפסולים של לשמם. תוס'.

224 ריש לקיש לא אמר את דבריו בסוגייתנו, שהרי ר"ל מעמיד לעיל את המשנה כשהקדישו בעלים ביד גב. תוס'.

225 לרבין שאמר בשם ר"י כשנשפך הדם הקושיה היא שכל העומד להזרוק כזרוק, אבל למה שר"ל אמר שלא לשם בעלים היא שחיטה ראויה בלא כל העומד להזרוק כזרוק.

226 התוס' מקשים אולי מדובר כשנפדו שהרי לפירש"י שהוא בע"מ מעיקרו אפשר לפדותו לאחר שחיטה. וכיון שנפדו בסוף היא שחיטה ראויה. ולפר"ת שמדובר בהקדשו קודם למומו אע"ג שיכול לפדות בשעת הפרכוס בסתם גב לא נודע לו שהיא קדשים עד אחרי הפרכוס. וצ"ל לפירש"י סתם גביה מעשיה בסתר ולא נודע לו שהיא הקדש עד אחר שנאכלה. תוס'.

227 התוס' הקשו בפרק אותו ואת בנו דף פ' א' ר' אושעיא כולה מתניתין שלא כר"ש. ר"ש אמר שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה ובקדשים כשלא זרק את הדם לא הותר הבשר, ומדוע השני לוקה. הרי אומרים לר"ש כל העומד להזרוק כזרוק. ור"ת מפרש שר' אושעיא אינו סובר את הכלל של כל העומד להזרוק כזרוק וסובר כתנא במשנה השוחט ונמצאת טרפה, השוחט פרת חטאת ר"ש פוטר ואינו חייב משום אותו ואת בנו. ור' אושעיא סובר שמשנה זו היא עיקר ודוחה מחמתה את המשנה בפרה. ועוד י"ל שהוא סובר שאינו כזרוק עד שיתקבל בכוס. תוס'.

228 ומדובר בבעלי מומים מעיקרן אבל אם קדם הקדשם למומם אינם ראויים לפדיון משנשחטו. שרבי שמעון בן לקיש אמר לפי ר' שמעון בסוף מסכת תמורה (ד' לב:) קדשי מזבח בכלל העמדה והערכה ומשנשחטה אינה יכולה לעמוד. אבל בבעל מום מעיקרו מודה. רש"י. ורבנו תם מפרש שבשעת פרכוס הם עדיין בני העמדה והערכה. אבל למפרשים שבשחיטה גמורה לא מועל פרכוס צריך להעמיד בבעל מום מעיקרו. תוס'.

לזרוק ביום, ואין לומר שהוא כזרוק לעשותו אוכל. לן לאחר זריקה, הוא שלן
לאחר שנראה לזריקה, שיש שהות ביום לזרקו והוא אוכל. אפילו שלא נזרק דמו,
ומכאן שרבי שמעון אומר 'כל העומד להזרק כזרוק'.

